

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/161/2017
Identifikačné číslo spisu:	1106226825
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1106226825.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ VENUS PROJECT Slovakia s.r.o. so sídlom v Limbachu, Limbová č. 451/3, IČO: 31 342 841, 2/ JUPITER SK s.r.o., so sídlom v Limbachu, Limbová č. 451/3, IČO: 35 966 254, obaja zastúpení advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou so sídlom v Pezinku, L. Novomeského č. 25, SAK 2547, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, za účasti intervenienta JUDr. Ladislava Jakubca, súdneho exekútora so sídlom v Bratislave, Zámocká č. 30, IČO: 31 782 361, zastúpeného advokátskou kanceláriou BARKOCI law firm s.r.o so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 28, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 20 C 64/2006, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. februára 2017 sp.zn. 4 Co 16/2017, 4 Co 33/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná a intervenient majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

2

Odôvodnenie

1. Žalobca VENUS PROJECT Slovakia s.r.o. (ďalej len „žalobca 1/“) sa v konaní po zmene žaloby a jej čiastočnom späťvzatí domáhal žalobou, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť mu náhradu škody vo výške 544 673,17 € s príslušenstvom a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1 040 000 € podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Uviedol, že tieto nároky si uplatňuje v súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora JUDr. Ladislava Jakubca (ďalej len „súdny exekútor“) a sudkýň Okresného súdu Bratislava I pri vydaní nezákonných rozhodnutí vo veci 32 Exre 16/2005 Sro 4397/B. Za nesprávny úradný postup označil vydanie exekučného príkazu z 19. januára 2005 (ďalej len „exekučný príkaz“) na vykonanie exekúcie obchodného podielu jediného spoločníka spoločnosti VENUS PROJECT Slovakia s.r.o. (Ing. I. D.) podľa § 113b zákona č. 233/2005 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), hoci tento spôsob exekúcie nebol v exekučnom konaní začatom v roku 1995 možný. Doručením exekučného príkazu žalobcovi 25. januára 2005 nastali účinky zrušenia

predmetnej spoločnosti, ktorá tak vstúpila do likvidácie podľa § 68 v spojení s § 88 ods. 1 písm. g/ Obchodného zákonníka, uznesením Okresného súdu Bratislava I z 19. mája 2005 bol Ing. I. D. vymazaný zo spoločnosti, k jeho menu bola v záznamoch Obchodného registra vložená poznámka „exekúcia na obchodný podiel“. Predmetná spoločnosť tak nemohla ďalej pokračovať vo svojej podnikateľskej činnosti, uzatvárať nové zmluvy, nemohla hradiť splatné záväzky, leasingové splátky, ako aj plniť povinnosti vyplývajúce z už uzatvorených zmlúv. Výšku nároku na náhradu škody žalobcu určil podľa znaleckého posudku č. 01/2009 znalca Ing. S. Žáka, ktorá predstavuje náklady vzniknuté spoločnosti za obdobie od 25. januára 2005 do 31. decembra 2006. K určeniu výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že tá mu bola spôsobená v súvislosti s neoprávneným zásahom do jeho dobrej povesti.

2. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. júna 2016 č.k. 20 C 64/2006-640 žalobu zamietol; rozhodnutie o trovách konania si ponechal na rozhodnutie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2.1. Uznesením z 29. októbra 2009 č.k. 20 C 64/2006-101 súd prvej inštancie spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 20 C 64/2006 a sp.zn. 26 C 42/2007.

2.2. Uznesením z 13. apríla 2011 č.k. 20 C 64/2006-162 súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 121 297,24 € zastavil a pripustil do konania vstup JUDr. B. I. ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej.

2.3. Uznesením z 30. novembra 2012 č.k. 20 C 64/2006-267 súd prvej inštancie pripustil, aby žalobca z konania v časti o náhradu škody vo výške 544 673,17 € vystúpil a na jeho miesto v časti konania o náhradu škody vo výške 544 673,17 € vstúpil E. E., bytom v J. (pozn. dovolacieho súdu k zmene žalobcu došlo z dôvodu postúpenia pohľadávky v časti o náhradu škody vo výške 544 673,17 €).

2.4. Uznesením zo 4. marca 2013 č.k. 20 C 64/2006-273 súd prvej inštancie pripustil, aby žalobca E. E., bytom v J. z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil JUPITER SK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Račianska ul. č. 66, IČO: 35 966 254 (ďalej len „žalobca 2/“).

2.5. Uznesením z 22. februára 2016 č.k. 20 C 64/2006-528 súd prvej inštancie uložil žalobcom, aby v lehote do 15 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatili spoločne a nerozdielne súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti vo výške 66 €.

2.6. Na odôvodnenie rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel, že žalobcovia v konaní preukázali len existenciu prvotného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. v podobe nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, existenciu nezákonného rozhodnutia nepreukázali. Na odôvodnenie rozhodnutia v časti týkajúcej sa náhrady škody súd prvej inštancie uviedol, že žalobca 1/ jej výšku vyvodzoval zo znaleckého posudku č. 01/2009, ktorý však v konaní nepredložil. Žalobca 1/ tak neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal splnenie všetkých predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že žalobca 1/ rovnako nepreukázal existenciu neoprávneného zásahu, ani spôsobilosť neoprávneného zásahu zasiahnuť negatívne do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Rozhodnutia súdu a súdneho exekútora neobsahovali žiadne tvrdenia, ktorými by mohlo dôjsť k poškodeniu jeho dobrého mena alebo povesti právnickej osoby. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 22. februára 2017 sp.zn. 4 Co 16/2017, 4 Co 33/2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 20 C 64/2006-528 z 22. februára 2016 zmenil tak, že žalobcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € za podanú námietku zaujatosti do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; žalovanej a intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že prihliadajúc na obsah spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav sa po skutkovej, ako i právnej stránke veci, stotožnil s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku, na základe ktorých súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie z hľadiska uplatnených nárokov a jeho výsledky aj náležite zhodnotil, na skutkové zistenia aplikoval správne právne predpisy, z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj podrobne a náležite odôvodnil. K námietkam žalobcov v odvolacom konaní, že postupom súdu prvej inštancie im bola z rôznych dôvodov odňatá možnosť konať

pred súdom a bolo porušené ich právo na spravodlivý súdny proces odvolací súd uviedol, že po preskúmaní spisového materiálu žiadne vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a na ktoré by musel z tohto dôvodu prihliadať, nezistil.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie (20. júna 2017), prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tvrdiac, že im súdy nesprávnym úradným procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

4.1. Za vady konania žalobcovia označili nesprávny úradný postup spočívajúci v (ne)konaní a pochybení súdov oboch inštancií z nasledujúcich dôvodov:

a/ odvolací súd v primeranej lehote neupovedomil elektronicky o mieste a čase konania verejného vyhlásenia rozsudku, ktoré sa konalo 22. februára 2017 žalobcov, ako aj ich právnu zástupkyňu JUDr. Emíliu Korčekovú, hoci mu bola známa ich elektronická adresa, čím im znemožnil ich osobnú účasť na verejnom vyhlásení rozsudku,

b/ súd prvej inštancie nedoručil žalobcom vyjadrenie vedľajšieho účastníka k odvolaniu žalobcov z 3. septembra 2015,

c/ súdy oboch inštancií pochybili v tom, že žalobcovia neboli súdmi upovedomení o spôsobe rozhodnutia o nimi podanej námietke zaujatosti voči zákonnej sudkyňi, nebolo im doručené rozhodnutie týkajúce sa tejto námietky,

d/ súd prvej inštancie pochybil v tom, že žalobcom nedoručoval vyjadrenia žalovanej, ako aj vedľajšieho účastníka konania k žalobným návrhom pred vydaním uznesenia o spojení vecí na spoločné konanie, a to konkrétne: žalobcovi 1/ vyjadrenie žalovanej doručené súdu prvej inštancie 25. apríla 2008, vyjadrenie žalovanej doručené súdu prvej inštancie 21. decembra 2007, vyjadrenie vedľajšieho účastníka z 8. februára 2012,

e/ odvolací súd pochybil v tom, že sa dôsledne, ústavne a konformne nevysporiadal s námietkou žalobcov, že ani ku dňu podania odvolania žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie z 24. júna 2016 č.k. 20 C 64/2006-640 (odvolanie doručené súdu prvej inštancie 25. októbra 2016) nemali vedomosť o rozhodnutí odvolacieho súdu o odvolaní žalobcov proti uzneseniu súdu prvej inštancie č.k. 20 C 64/2006-528 z 22. februára 2016 (odvolanie doručené súdu prvej inštancie 4. marca 2016),

f/ súd prvej inštancie pochybil v tom, že žalobcovi 2/ ani ku dňu vydania rozhodnutia z 24. júna 2016 č.k. 20 C 64/2006-640 nedoručil návrh žalovanej na zastavenie konania podľa § 141a O.s.p., ktorý bol doručený súdu prvej inštancie 31. marca 2016, s čím sa ani odvolací súd dôsledne a ústavne nevysporiadal,

g/ súdy pochybili v tom, že nepredvolali a nevypočuli konateľku žalovaného 2/ (spoločnosti JUPITER SK s.r.o.) a súdneho exekútora na pojednávaní konanom 24. júna 2016,

h/ súd prvej inštancie žalobcovi 2/ odňal možnosť konať pred súdom tým, že pojednávanie konané 24. júna 2016 vzhľadom na nedoručenie rozhodnutia o námietke zaujatosti obom žalobcom, nebolo možné uskutočniť,

i/ súd prvej inštancie nedoručil žalobcom návrh žalovanej na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p., ktorý bol doručený súdu prvej inštancie 30. júla 2013,

j/ súd prvej inštancie pochybil v tom, že ani do podania dovolania nekonal a nerozhodol vo veci vedenej pod č.k. 12 C 64/2007, ktorá je súčasťou predmetného spisu, teda nebol riadne ustálený predmet konania,

k/ súd prvej inštancie nedoručil žalobcovi 1/ odvolanie žalovanej proti uzneseniu súdu prvej inštancie z 9. marca 2012 č.k. 20 C 64/2006-244 doručené súdu prvej inštancie 29. marca 2012,

l/ súd prvej inštancie žalobcom nedoručil návrh žalovanej zo 6. júla 2012 na zloženie preddavku na trovy konania podľa § 141a OSP, ktorý bol zo spisu pravdepodobne odstránený, v spise sa nachádzajú iba výzvy súdu na vyplnenie tlačíva na preukázanie majetkových pomerov oboch žalobcov, ktoré svojím obsahom odkazujú na tento návrh,

m/ súd prvej inštancie pochybil v tom, že žalobcom nedoručil vyjadrenie vedľajšieho účastníka k návrhu žalobcov na zloženie preddavku na trovy konania vedľajším účastníkom konania doručený súdu prvej inštancie 12. mája 2015.

4.2. Vzhľadom na vyššie uvedené procesnoprávne a hmotnoprávne pochybenia súdov oboch inštancií žalobcovia žiadajú zrušiť rozsudok odvolacieho súdu, priznať trovy dovolacieho konania a trovy ich

právneho zastúpenia k ich náhrade zaviazat' žalovanú a intervenienta a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadajú zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a uznesenie z 11. novembra 2013 č.k. 20 C 64/2006-342, ktoré je právoplatné a vykonateľné aj po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 30/2015“.

5. Žalovaná a intervenient sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

8. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto

v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Žalobcovia prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

16. 1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. 2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

17. Žalobcovia v dovolaní poukazujú na viaceré vady, ktorých sa mal dopustiť tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd (bod. 4.1. tohto rozhodnutia). Pokiaľ ide o vady uvádzané žalobcami pod písm. b/, d/, h/ až m/ najvyšší súd dáva do pozornosti záver vyjadrený už v judikáte R 39/1993, podľa ktorého „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) nie je splnená v prípade, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania, napríklad tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie.“ Tento záver je aj po 1. júli 2016 plne opodstatnený vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP. Uvedené tiež vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej nedostatok pri uplatňovaní niektorých záruk spravodlivého súdneho konania, napríklad na súde prvej inštancie, môže byť korigovaný konaním na odvolacom súde (Le Compte, Van

Leuven a De Meyere v. Belgicko z 23. júna 1981, Adolf v. Rakúsko z 26. marca 1982, Feldbrugge v. Holandsko z 29. mája 1986; porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 1/2013 zo 16. januára 2013). Z uvedeného je zrejmé, že tieto vady konania tvrdené žalobcami možno nanajvýš považovať za procesné vady, ku ktorým došlo v určitej časti konania, avšak žalobcovia v nasledujúcej časti konania mali možnosť prejsť svoj nesúhlas s postupom súdu prvej inštancie a namietať porušenie svojich procesných práv, a teda aj uplatniť svoj vplyv na výsledok konania tým, že mohli podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Žalobcovia v danej veci síce odvolanie proti rozsudku prvej inštancie podali, avšak uvedené vady konania v podanom odvolaní nenamietali. Skutočnosti uplatnené týmito námietkami dovolateľov nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Vzhľadom na uvedené sa dovolací súd dostal k záveru, že procesným postupom súdu, ktorý bol dovolateľmi vytýkaný ako vady označené pod písmenami b/, d/, h/ až m/ (v bode 4.1. odôvodnenia tohto rozhodnutia) nebolo žalobcom znemožnené uskutočňovať ich procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej preto dovolací súd posudzoval iba vady uvedené pod písmenami a/, c/, f/, g/, ktoré sa týkajú jednak väd, ktoré žalobcovia namietali aj v odvolaní, ako aj vady týkajúce sa pochybení, resp. procesného postupu odvolacieho súdu.

17.1. K vade uvedenej pod písmenom a/ dovolací súd uvádza, že z § 219 ods. 3 CSP vyplýva, že „vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.“ Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobcovia, respektíve ich právna zástupkyňa požiadala, aby jej súd oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami. Tvrdenie žalobcov, že ich uvedená elektronická adresa bola súdu známa, ako aj to, že súd prvej inštancie predmetnú elektronickú adresu využíval na elektronickú komunikáciu a doručovanie písomností ešte neznamena, že odvolaciemu súdu vznikla zo zákona takáto povinnosť, vzhľadom na absenciu vyslovenej požiadavky zo strany oboch žalobcov, respektíve ich právnej zástupkyne.

17.2. Pokiaľ ide o vady konania označené pod písmenami c/, f/, g/ (bod 4.1 odôvodnenia) najvyšší súd uvádza, že k týmto vadám sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyjadril odvolací súd, ktorý k vade pod písm. c/ uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom 2/, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, bolo riadne doručené splnomocnenému zástupcovi žalobcu 2/, ktorý bol zároveň konateľom žalobcu 1/, dňa 18. apríla 2016. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na znenie § 168 ods. 2 O.s.p. (účinného do 30. júna 2016), podľa ktorého súd doručí účastníkom uznesenie vtedy, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodnutie nadriadeného súdu o vznesenej námietke zaujatosti je potrebné vždy doručiť tomu, kto námietku zaujatosti podal, a len v prípade, že bol na jej základe konajúci sudca z prejednávania a rozhodovania veci vylúčený, aj ostatným sporovým stranám. Úmyslom zákonodarcu bolo zakotviť v tejto právnej norme (§168 ods. 2 O.s.p.) právo sporovej strany dozvedieť sa v každom prípade o tom, ako sa súd s obsahom a dôvodmi ňou vznesenej námietky zaujatosti vysporiadal, alebo ako bolo o nej rozhodnuté. Rozhodnutie o námietke zaujatosti podanej žalobcom 2/ bolo doručené jeho splnomocnenému zástupcovi. Keďže v danom prípade sudkyňa nebola vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, nebolo potrebné doručovať uznesenie nadriadeného súdu ostatným sporovým stranám. Dovolací súd sa s týmto správnym záverom odvolacieho súdu plne stotožňuje. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že namietaným postupom súdu nedošlo k porušeniu práva žalobcu 2/ na spravodlivý proces. Zároveň dovolací súd nad rámec uvádza, že rozhodnutie nadriadeného súdu o vylúčení či nevylúčení sudcu je rozhodnutím vydaným mimo rámec inštančného postupu, v ktorých prípadoch nadriadený súd nerozhoduje ako súd vyššieho stupňa v zmysle hierarchického usporiadania súdnej sústavy. Nedoručenie rozhodnutia nadriadeného súdu o vylúčení, či nevylúčení sudcu by mohlo byť odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. iba vtedy, ak by to dotknutému účastníkovi konania bránilo v ďalšom uplatňovaní jeho procesných práv, napr. napadnúť predmetné rozhodnutie opravným prostriedkom. Proti rozhodnutiu nadriadeného súdu o tom, či sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, nie je prípustný opravný prostriedok. Preto nedoručenie rozhodnutia nadriadeného súdu o námietke zaujatosti je síce pochybením súdu, avšak za

jeho následok nie je možné považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 5. mája 2010 sp.zn. 5 Cdo 318/2009). Tento záver je plne opodstatnený aj po 1. júli 2016 vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP. Z uvedeného teda vyplýva, že aj v prípade pochybenia súdu spočívajúcom v nedoručení rozhodnutia o námietke zaujatosti, čo vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci nakoniec nebol tento prípad, nie je možné považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv podľa § 420 písm. f/ CSP.

17.3. K vade tvrdenej dovolateľmi pod písmenom f/ odvolací súd uviedol, že s predmetnou námietkou žalobcov sa nemožno stotožniť, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie so žalobcom 2/ riadne konal. Návrh žalovanej na zastavenie konania (doručený súdu prvej inštancie 31. marca 2016) bol doručený žalobcovi 1/ a splnomocnenému zástupcovi žalobcu 2/ (č.l. 576) 17. mája 2016, pričom na tejto doručke to zrejme omylom nebolo uvedené. Oboznámenie sa s týmto návrhom, respektíve jeho doručenie potvrdili obaja žalobcovia vo svojom vyjadrení k predmetnému návrhu z 18. mája 2016 (č.l. 580), v ktorom okrem iného uviedli, že im bol predmetný návrh doručený 17. mája 2016.

Dovolací súd sa aj v tomto prípade stotožňuje s názorom odvolacieho, pričom dodáva, že z obsahu spisu je zjavné, že predmetný návrh bol obom žalobcom skutočne doručený a s týmto návrhom sa aj obaja žalobcovia náležite oboznámili. Skutočnosť, že sa v spisovom materiáli nenachádza doručka potvrdzujúca doručenie predmetného návrhu, respektíve nie je na doručke uvedený predmetný návrh v dôsledku zrejmej písárskej chyby, je v tomto prípade irelevantné, nakoľko sami žalobcovia vo svojom vyjadrení k návrhu z 18. mája 2016 doručenie tohto návrhu potvrdili. V predmetnom vyjadrení sa doslovne uvádza „...žalobca 1/ a 2/ majú zato, že Návrh žalovanej na zastavenie konania podľa ust. §-u 141a O. s. p. zo dňa 31. 5. 2016, doručený dňa 17. 5.2016 NIE JE RIADNE odôvodnený, ...“. K vade uvedenej pod písmenom g/ odvolací súd uviedol, že splnomocnený zástupca žalobcu 2/ bol riadne predvolaný na pojednávanie 24. júna 2016, ktorého sa aj zúčastnil a za žalobcu 2/ pred súdom konal, vyjadroval sa k veci a výsluch konateľky žalobcu 2/ nenavrhol. Práva žalobcu boli teda zachované a nebola mu odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolací súd sa rovnako aj v tomto prípade stotožnil s názorom odvolacieho súdu, pričom dodáva, že pokiaľ dovolatelia namietajú, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie na odstránenie prípadných rozporov vo vyjadreniach sporových strán, svedkov, ide o námietku, že súd rozhodol bez dostatočného obstarania relevantných skutkových podkladov. Do 30. júna 2016 ale prípustnosť dovolania nezakladalo ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012. Pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Dovolací súd tiež pripomína, že aj v prípade nevykonania dôkazov navrhnutých účastníkom, by nešlo o postup súdu, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (porovnaj R 37/1993).

17.3. K vade uvedenej pod písmenom e/ najvyšší súd uvádza, že uznesením z 22. februára 2016 č.k. 20 C 64/2006-528, proti ktorému podali žalobcovia 4. marca 2016 odvolanie, bola uložená povinnosť žalobcom, aby spoločne a nerozdielne zaplatili súdny poplatok za podanú námietku zaujatosti. O tomto odvolaní rozhodol odvolací súd v rámci rozsudku z 18. apríla 2017 sp.zn. 4 Co 16/2017, 4 Co 33/2017 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a žalobcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € za podanú námietku zaujatosti do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Teda na rozdiel od súdu prvej inštancie uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok iba žalobcovi 2/. Pokiaľ dovolatelia tvrdia, že sa odvolací súd dôsledne, ústavne a konformne nevysporiadal s touto námietkou ani ku dňu podania odvolania žalobcov proti rozsudku súdu prvej inštancie z 24. júna 2016 č.k. 20 C 64/2006-640, táto námietka nie je dôvodná. Dovolací súd poukazuje na to, že konanie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok nie je konaním vo veci samej a rozhodnutie o tejto povinnosti tiež nemožno považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. O predmetnom odvolaní odvolací súd rozhodol v rámci rozsudku z 18. apríla 2017 sp.zn. 4 Co 16/2017, 4 Co 33/2017, ktorým rozhodol o merite veci, v rámci ktorého riadne odôvodnil aj svoje rozhodnutie týkajúce sa predmetného odvolania. Z

uvedeného dôvodu .nie je možné považovať namietanú vadu konania za procesný postup súdu porušujúci právo na spravodlivý proces žalobcov.

18. Pre prípad, že dovolatelia kritikou odôvodnenia napadnutého uznesenia spochybňujú preskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

18.1. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

18.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatury Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom prieciacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

19. Dovolací súd vyššie uvedené doplňuje poukázaním na záver ústavného súdu, podľa ktorého prípustnosť dovolania nezakladá „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci (viď m. m. IV. ÚS 196/2014).

20. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné.

21. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcov podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.